

СТАНОВИЩЕ

във връзка
с конкурс за заемане на академична длъжност „доцент”
в научно направление „Социология, антропология и науки за културата”
(социология, етносоциология)
Държавен вестник бр. 103, от 23.12.2011

Единствен кандидат по конкурса:
гл. ас. д-р Мария Енчева Петрова

член на научно жури
по конкурса
проф. дсн Веска Кожухарова-Живкова

Мария Петрова е главен асистент към катедра „Психология” във ВСУ „Черноризец Храбър”.

По същество конкретната преподавателска работа на кандидатката в момента отговаря на академичната длъжност „доцент”. Тя чете лекции по основни дисциплини като социология, етносоциология, социална идентичност и социална практика при бакалаври и магистри. Тя извършва учебна дейност, предвиждана по презумпция за хабилитирано лице, справя се с работата си и обявяването на настоящия конкурс е резултат именно на такава оценка.

Познавам слабо д-р Мария Петрова от времето, когато тя готвеше своята докторантска дисертация в Института по социология. От тогава имам добри впечатления за уменията да работи и да проблематизира разработваната материя.

Налице са всички предварителни условия за успешно участие в конкурс – личен преподавателски опит и наличен хорариум във ВСУ за доцент по съответните дисциплини. Изминали са повече от пет години от заемането на сегашната академична длъжност и почти седем години от защитата на докторската ѝ дисертация.

За периода след получаване на научната и образователна степен „доктор” тя извършва сериозна работа за осигуряване на собствена авторска литература в полето на преподаваните лекционни курсове. На първо място трябва да се спомене монографичното изследване „Етничност и етническа идентичност”, полезно за студентите по няколко от водените от нея дисциплини. Особено добро впечатление прави и учебникът „Въведение в социологията” (не зная

защо определен като помагало). В този учебник са дадени, макар и кратки, разработки по един добре структуриран замисъл, показващ добрата обща социологическа подготовка на Мария Петрова и добрия потенциал за полезност за студентите. Участието със собствен материал в колективно учебно пособие за кандидат-студенти показва, че гл. ас. д-р Мария Петрова е добра вписана в конкретиката на преподавателската работа във ВСУ „Черноризец Храбър”.

Участието в четири проекта за социологически изследвания на важни социални проблеми в региона показва още една положителна страна на кандидатката – вече като изследовател и практик социолог.

В конкурса д-р Мария Петрова участва с една монография, едно авторско учебно помагало и участие в колективно учебно помагало, 1 студия в съавторство, 6 научни статии (1 от които в съавторство). Трябва да бъдем справедливи и да кажем, че публикациите в рубриката „научни доклади” са пълноценни публикации. Може определено да се каже, че за изминалия след защитата период нашата кандидатка е участвала активно в научния живот на страната, публикува в издания по социология и психология и намира своето авторско лице. Макар и малобройни, цитиранията показват, че тя е забелязана и оценена като автор.

Трябва да се отбележат общите нагласи на Мария Петрова да разработва теорията на проблемите, по които преподава и публикува. Етносът и етничността, идентификациите в различните им профили и общото им вписване в цялостен авторски контекст показват научните изкушения на авторката. Тя прави успешни опити да прецизира и сложи в ред една противоречива материя, каквато е материята за етничното и да изкаже по възможност собствено мнение. Това задържане на нивото на теоретичното носи и своите клопки и затруднения за извоюване на собствено изследователско поле. От тук произтичат повторенията от текст в текст (особено при докладите) и липсата на откривателство.

Тъй като този конкурс е само крачка в по-нататъшното научно развитие, за което Мария Петрова има значим потенциал, искам да направя няколко препоръки за следващата ѝ работа. Имам пред вид включеният в монографията ѝ анализ на ЕСИ за етничната идентичност. Едва ли един преподавател трябва да си позволи да отдели 1/3 от целия текст на изследване, чиято извадка не отговаря на никакви критерии за извадка (както самата тя казва). Да добавим, че

всъщност няма обща „извадка“, а три отделни близки по обем извадки за трите етнически групи. Групата от коментирани 280 лица допуска, че в България изследваните три групи са равни по обем в генералната съвкупност. Може донякъде да се допускат изводи само за отделните съвкупности, но всякакво говорене **общо** – за младите, за образованите и т.н. Самите изводи са толкова общи и мъгляви, че човек се пита дали е било нужно ЕСИ, за да се стигне до тях. Присъствие на такова ЕСИ в труд, по който се учат студенти, е лош пример.

Могат да бъдат направени и други критични бележки, но те имат конструктивна насоченост, необходима за един млад учен да преодолява недостатъците си и да продължи да се развива.

Въпреки изказаните критични препоръки моето отношение към кандидатурата е положително. Мисля, че Мария Петрова е общи линии е направила вярна самооценка на приносите и научното си развитие.

1. В работите си като съвкупен продукт тя е постигнала собствена гледна точка към изграждане на представите за етничното в неговата динамика и историчност.

2. Интересни са приносните моменти при анализа на икономическата идентичност, нещо много важно в ситуация на социален преход.

3. Смяната на гледната точка към развитието на разбирането за модерността в нейната етапност, в чийто контекст авторката анализира устойчивото развитие като феномен на прехода между хилядолетията, показват перспективно търсене на научни перспективи.

4. Научно-публикационната работа на авторката показва едно непрекъснато израстване, което е важен залог за успешна преподавателска работа и за утвърждаване на един изследовател в сложната проблематика, трептяща между етничността и идентичността.

В заключение искам да кажа, че гл. ас. д-р Мария Петрова има всички качества да спечели конкурса за академичната длъжност доцент във ВСУ „Черноризец Храбър“. Призовавам научното жури да й даде своята подкрепа. Лично аз убедено ще гласувам със „за“ присъждането на Мария Енчева Петрова академичната длъжност „доцент“.

20.03.2012 г.

Член на журито:

(проф. дсн. Веска Кожухарова-Живкова)